

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/66/2020
Identifikačné číslo spisu:	5318200665
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5318200665.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ U. V., bývajúceho v V., 2/ U. V., bývajúcej v V., 3/ R. Z., bývajúceho v V., 4/ Y. Z., bývajúcej v V., zastúpení advokátskou kanceláriou LALINSKÝ ADVOKÁT s.r.o., so sídlom v Žiline, Kálov 653/23-2, proti žalovaným 1/ Y. V., bývajúcemu v V., 2/ S. V., bývajúcemu v V., zastúpení JUDr. Antonom Kupšom, advokátom, so sídlom v Čadci, Moyzesova 34, o vydanie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5C/11/2018, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2018 sp. zn. 5Co/249/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2018 sp. zn. 5Co/249/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej ako „súd prvej inštancie“) uznesením z 5. apríla 2018 č. k. 5C/11/2018-109 vo výroku I. uložil žalovaným 1/ a 2/ odstrániť kovové tyče z prístupovej cesty na parcele CKN č. 3484/6 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 291 m² v katastrálnom území V., obec V., okres S., do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia, vo výroku II. uložil žalovaným 1/ a 2/ zdržať sa konania, ktoré by bránilo žalobcom 1/ až 4/ užívať prístupovú cestu na parcele CKN č. 3484/6 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 291 m² v katastrálnom území V., obec V., okres S. a znášať užívanie prístupovej cesty na parcele CKN č. 3484/6 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 291 m² v katastrálnom území V., obec V., okres S., žalobcami 1/ a 2/ ako vlastníčkmi stavby zapísanej na LV č. XXX a žalobcami 3/ a 4/ ako vlastníčkmi stavby zapísanej na LV č. XXXX v katastrálnom území V., obec V., okres S., do právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 7C/16/2018 a vo výroku III. rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom 1/ až 4/ trovy konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že oboznámením sa s celým spisovým materiálom mal za preukázané, že žalobcovia ako vlastníci rodinných domov č. súp. XXX, XXXX sú odkázaní na jedinú existujúcu prístupovú cestu nachádzajúcu sa na parcele č. 3484/6, ktorú žalovaní zahradili troma do cesty osadenými kovovými tyčami o výške cca 0,80 m až 1 m, v dôsledku čoho majú znemožnený prístup do svojich vlastných domov bez toho,

aby žalovaným 1/ 2/ svedčilo vlastnícke právo k parcele č. 3484/6, ktorá je jednoznačne podľa výpisu z listu vlastníctva cestnou komunikáciou. Dôvodil, že ako žalobcovia uviedli, resp. dcéra žalobcov 3/ a 4/ v zápisniciach o trestnom oznámení, nemôžu sa dostať zo svojich rodinných domov, resp. do svojich rodinných domov osobnými automobilmi, ktoré nemôžu používať ani na cestu do práce. Súd prvej inštancie za týchto okolností vydal neodkladné opatrenie, na základe ktorého žalovaným 1/ a 2/ nariadil odstrániť kovové tyče z tejto prístupovej cesty a zároveň im uložil zdržať sa konania, ktoré by bránilo žalobcom 1/ až 4/ užívať túto prístupovú cestu a znášať užívanie tejto prístupovej cesty žalobcami 1/ až 4/ do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podali žalovaní odvolanie. Krajský súd v Žiline (ďalej ako „odvolací súd“) uznesením z 12. septembra 2018 sp. zn. 5Co/249/2018 uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z obsahu odvolania žalovaných 1/ a 2/, ako aj z dôkazov predložených v odvolacom konaní vyplýva, že k osadeniu kovových tyčí žalovanými 1/ a 2/ došlo na hranici parcely CKN č. 3484/76, ktorá parcela je vo výlučnom vlastníctve matky žalovaných 1/ a 2/ A. V., zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. V. a parcely CKN č. 3484/74, ktorá je vo výlučnom vlastníctve Y. U., zapísaná na LV č. XXX pre k. ú. V.. Jedna z kovových tyčí sa nachádza na hranici nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. V., zapísaných pod parcelnými číslami 3484/6, parcelné číslo 3484/76, parcelné číslo 3484/79 a parcelné číslo 3484/74. Ďalej dôvodil, že z katastrálnej mapy katastra nehnuteľností pre k. ú. V. vyplýva, že parcela č. 3484/6 (u ktorej list vlastníctva nie je založený) nehraničí s parcelou č. 3484/74, cez ktorú podľa udania žalobcov 1/ - 4/ vykonávali taktiež právo prechodu, ako aj cez parcelu č. 3484/6, ale susedí s parcelami č. 3484/76 a parcelou číslo 3484/79 (vlastnícky patriacej H. Y., zapísanej na LV č. XXX). Z vyššie uvedeného tak odvolací súd dospel k záveru, že petit návrhu o vydanie neodkladného opatrenia žalobcov 1/ - 4/ je nevykonateľný. Žalobcovia 1/ - 4/ neosvedčili naliehavosť okamžitej úpravy pomerov strán sporu nariadením neodkladného opatrenia. S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd uznal opodstatnenosť argumentácií odvolateľov, na ktorých založili svoje odvolacie dôvody, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej ako „dovolatelia“) dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnili poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Uviedli, že im nebolo zo strany súdu prvej inštancie doručené odvolanie, resp. geodetické zamerania GEOSERVIS - MIHALDA, ktoré žalovaní k odvolaniu priložili, čím tak majú za to, že nedoručením odvolania s prílohami došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je dôvodné.

5. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

6. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým,

že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

8. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c / náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

8.1. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

9. Teda ako je uvedené v bode 3. dovolatelia v danom prípade vyvodili prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP, ktorým namietali, že nedoručením odvolania s prílohami došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolatelia namietali, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

11. Pod „procesným postupom“ sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor). Len ak je (takto interpretovaný) procesný postup nesprávny, môže byť strane sporu znemožnená realizácia jej procesných oprávnení (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pojem „procesný postup“ teda nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ teda nemožno rozumieť samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (por. sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017, 8 Cdo 187/2017).

12. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru jednou zo všeobecných záruk spravodlivého pojednania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

13. V súvislosti s námietkou dovolateľov dovolací súd preskúmaním veci zistil, že proti rozhodnutiu

súdu prvej inštalácie podali odvolanie žalovaní 1/ a 2/ došlo na súd prvej inštalácie dňa 24. apríla 2018. Dodatočne však dňa 25. apríla 2018 podali podanie, ktorého predmetom bola príloha k podanému odvolaniu, a to odborné vyjadrenie GEOSERVIS - MIHALDA (č. l. 118-126). No z doručky nachádzajúcej sa na č. l. 131 vyplýva, že súd prvej inštalácie doručoval právnomu zástupcovi len odvolanie nachádzajúce sa na č. l. 113 a výzvu na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu. Dovolací súd tak konštatuje, že obsah tejto doručky nasvedčuje tomu, že prílohy (č. l. 118-126) k podanému odvolaniu tak neboli doručené žalobcom. K tomuto zisteniu dovolací súd okrem iného poznamenáva, že Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

14. Zo spisu vyplýva, že v danom prípade tak žalobcom nebola daná možnosť oboznámiť sa s celým obsahom podaného odvolania a teda aj s jeho prílohami, ktoré boli veľmi dôležité pre pochopenie tvrdení odvolateľov v odvolaní. Týmto bolo dovolateľom zabránené dozvedieť sa a oboznámiť sa s novými dôkazmi v tomto konaní. Nesprávnym postupom súdov v odvolacom konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivé konanie spôsobom nerešpektujúcim princíp rovnosti zbraní.

15. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2018 sp. zn. 5Co/249/2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.